

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
กับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง

นางพิสมัย แจ่มสุทธีรวัดณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, ASSERTIVE BEHAVIOR,
AND TEAMWORK OF NURSES, GENERAL HOSPITALS, CENTRAL REGION

Mrs. Pisamai Janguthivorawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

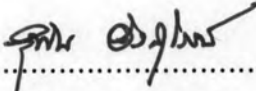
Copyright of Chulalongkorn University

490906

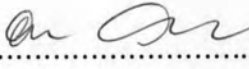
หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม กับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง
โดย	นาง พิสมัย แจ่มสุทธิวัฒน์
สาขาวิชา	การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์

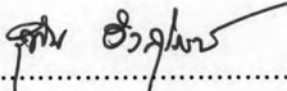

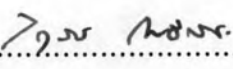
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบูรณ์ โพธิสาร)

พิสมัย แจ่งสุทธีรวัดณ์: ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม กับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง (RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, ASSERTIVE BEHAVIOR, AND TEAMWORK OF NURSES, GENERAL HOSPITALS, CENTRAL REGION) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์, 138 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม กับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ และวิเคราะห์ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง จำนวน 424 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการทำงาน แบบสอบถามพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และแบบสอบถามการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .93, .89, และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ =4.16, 4.00 และ 4.02 ตามลำดับ)
2. สภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง (r =.81 และ .73 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน และสร้างสมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีม ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปร 2 ตัวคือสภาพแวดล้อมในการทำงาน และพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม โดยสามารถอธิบายได้ร้อยละ 70.1 เขียนเป็นสมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

การทำงานเป็นทีม = .592 (สภาพแวดล้อมในการทำงาน) + .300 (พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม)

สาขาวิชา...การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา.....2549.....

ลายมือชื่อนิติศ..... *NR 1182* .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *คุณ อังสุโรจน์* .....

4677845436: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: WORKING ENVIRONMENT / ASSERTIVE BEHAVIOR / TEAMWORK

PISAMAI JANGSUTHIVORAWAT: RELATIONSHIPS BETWEEN WORKING ENVIRONMENT, ASSERTIVE BEHAVIOR, AND TEAMWORK OF NURSES, GENERAL HOSPITALS, CENTRAL REGION. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. POL.CAPT. YUPIN AUNGSUROCH. Ph.D., 138 pp.

The purposes of this research were to study working environment, assertive behavior, and teamwork of nurses, general hospital, central region; to investigate the relationships between working environment, assertive behavior and the teamwork of nurses; and to determine predictors of teamwork of nurses. The samples consisted of 424 nurses who were selected using multi-stage sampling technique. Research instruments consisted of working environment questionnaire, assertive behavior questionnaire, and teamwork of nurses questionnaire. These questionnaires were tested for content validity and reliability. Cronbach's alpha coefficients of the questionnaires were .93, .89, and .96, respectively. Statistical method used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

Major findings were as follows:

1. The mean scores of working environment, assertive behavior, and teamwork of nurses, general hospitals, central region were at the high level ($\bar{X}$ =4.16, 4.00, and 4.02, respectively).
2. Working environment and assertive behavior were positive significantly related to teamwork at the high level ($r=.81$ and $.73$, $p<.05$).
3. Variables which could significantly predict teamwork of nurses at .05 level were working environment and assertive behavior. The predictors accounted for 70.1 percent of the variance on teamwork of nurses ($R^2=.701$).

The predicted equation in standardized score from the analysis was as follow:

$$\text{Teamwork} = .592 \text{ Working environment} + .300 \text{ Assertive behavior}$$

Field of study...Nursing Administration.....

Student's signature.....

Academic year.....2006.....

Advisor's signature.....

Pisamai J.

Yupin Aungsuroch

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และความปรารถนาดีต่อผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ กือบุญธวัชชัย ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โปธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเนื้อหาและใช้สถิติ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์การเรียนการสอนที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย และคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สนับสนุนทุนบางส่วนในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลประจำการผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน และขอขอบคุณผู้ร่วมงานคึกพิเศษกุมารเวชกรรมทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือปฏิบัติงานแทน ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความสะดวกและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมพาน คุณแม่สมหมาย ศรีวังราช ผู้ให้กำเนิด ที่ให้สติปัญญาและความรู้ ความหวังใจ เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณ คุณกำธร ด.ช. ธนวัฒน์ ด.ญ.ธนชพร แฉงสุทธิวรรณ และคุณภานุมาศ ศรีวังราช ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาต่อในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณกัลยาณมิตรผู้ร่วมสถาบันทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด โดยเฉพาะ คุณวีณา ไชชาติกุล คุณอุไรรัตน์ อยู่เป็นสุข คุณชูศรี มโนการ และคุณพัชณี ธรรมวัฒนานุกูล และประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
รายการอ้างอิง.....	97

ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	110
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และขอความร่วมมือในการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
ภาคผนวก ง การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และการใช้สัตว์ทดลองใน การวิจัย.....	133
ภาคผนวก จ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	135
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง.....	65
2 จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	66
3 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการ แสดงออกที่เหมาะสม และการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล ทั่วไปเขตภาคกลาง.....	75
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาล ประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง จำแนกโดยรวมและรายด้าน.....	79
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง จำแนกโดยรวม และรายด้าน.....	80
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง จำแนกโดยรวมและรายด้าน.....	81
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน พฤติกรรมการ แสดงออกที่เหมาะสม และการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง.....	82
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับคัดเลือกเข้า สู่สมการถดถอยกับการทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ อำนาจการทำนาย (R ²) และอำนาจการทำนายที่เพิ่มขึ้น (R ² change).....	83
9 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนน มาตรฐาน (Beta) ของตัวแปรพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไป เขตภาคกลาง	84

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	62
2	กราฟทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน กับการทำงานเป็นทีม.....	136
3	กราฟทดสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม กับการทำงานเป็นทีม.....	137